

Pregó Festa Major d'Alpicat

Alpicat, 18 d'agost de 2005
Il·lustríssim Sr. Pau Cabré, alcalde d'Alpicat,
Regidors
Autoritats
Pubilles i hereus
Veïns i amics

Primerament, vull expressar un doble agraïment: per una banda, el de la institució que presideixo, l'Ateneu Popular de Ponent, entitat que acaba de commemorar els seus primers 25 anys i que s'honora d'haver estat distingida per a una ocasió tan entranyable com aquesta, participar en l'inici de la Festa Major; per altra banda, el meu personal, com a veí d'aquesta vila, des de fa una mica més de tres anys, orgullós de formar part, juntament amb la meua família, d'una comunitat acollidora, que creix, dia rere dia, en nombre d'habitants i d'infraestructures diverses, entre les quals celebrem les de caràcter cultural i cívic, que van prenent un especial protagonisme.

Mirem cap endavant, doncs, amb il·lusió, la mateixa amb la que un bon dia vam decidir traslladar la nostra residència del barri de Cappont de Lleida, el nostre primer arrelament en aquestes terres, per venir aquí amb vosaltres, i, certament, que no ens vam equivocar, ans tot al contrari. Però també cal mirar enrere. És bo aturar-nos un instant. Adonar-nos que les conquestes cíviques d'aquells que ens han precedit s'han de defensar cada dia, malgrat els problemes que ens pugui ocasionar aquest posicionament vigilant, si volem que en gaudeixi tothom, tant els presents com els futurs; si volem, en definitiva, que no sigui quelcom que passi

sense més, fruit d'una cojuntura més o menys favorable. I això, està clar, exigeix una postura activa, una responsabilitat solidària, un respecte, i, per sobre de tot, una estimació pel lloc que t'ha vist néixer o que t'ha acollit.

A Alpicat, les bases d'aquesta conducta, avui representada per l'entusiasme dels promotors de diferents moviments com l'Associació Cultural de Dones, l'Escola de Puntaires, els jubilats, la Penya Blaugrana, la Coral de Sant Bartomeu, la Colla Grallera, entre altres, o les activitats impulsades des de la mateixa institució municipal, arrelen fermament i s'han anat forjant en un passat farcit, com arreu, de períodes joiosos, però també de moments certament difícils, tal com va recollint pacientment l'historiador alpicatí Fabià Corretgé, autor d'una esplèndida monografia, entre molts altres treballs dedicats a la nostra població.

Per la meua vinculació professional a l'estudi dels temps medievals, quan d'Alpicat en deien Vilanova d'Alpicat..., i, altrament, com ja sabeu, fou així fins ben entrat el segle XX –oficialment fins al 1948-, us proposo recordar l'esforç i el patiment de les famílies que ens han precedit mitjançant un exemple extret dels *Libres de Consells de la Paeria de Lleida*, que il·lustra molt bé tot el que acabo de significar. Corria l'any 1402, quan els representants dels Alamús i de Vilanova d'Alpicat, és a dir, els antics jurats i prohoms d'aquestes viles, manifestaven una situació ben dramàtica. El text traduït al català actual, diria més o menys així: *"A la suplicació donada per part dels jurats i prohoms dels llocs de Vilanova d'Alpicat, els Alamús i Vilanova davant Lleida, que conté com les comunitats i persones singulars dels esmentats llocs, des de fa sis o set anys, es troben en gran pobresa i despoblació per raó dels herbatges que els han estat presos i arrabassats des de llavors, de manera que no poden nodrir el bestiar per fretura, mancança d'herbes, i aquestes bèsties són -tal com refereix l'escrit- el millor membre dels dits llocs. Per això supliquen que els siguin restituïdes les herbes com abans. En altra manera hauran de marxar - desabitarse expressa literalment el text- dels llocs citats i encara haver de recórrer a la justícia superior"*.

El text plasma l'esforç que assenyalàvem més amunt i ens fa prendre consciència dels avenços i els retrocessos, dels canvis en la societat, en el treball, en la producció, en el paisatge, que s'han anat produint al llarg de la

història, i també de la pròpia gent que ha vingut, que vindrà, o que se n'ha hagut d'anar per diferents circumstàncies. Ens fa pensar en la diversitat de procedències i cultures i en les seves aportacions. Com, per exemple, d'aquells alpicatins dels primers segles medievals que procedien del nord d'Àfrica, que eren de religió islàmica i que vivien de la ramaderia. Una activitat, aquesta darrera, que, com hem vist, serà una de les principals fonts de recursos econòmics, si no la més important, del nostre territori durant segles i que explica la posterior dedicació medieval cristiana de la població a sant Bartomeu, protector dels carnisers i, especialment, dels oficis vinculats amb el treball de la pell. Aquells habitants, que aprofitaven els erms, les pastures, els aiguamolls i basses dels tossals i les planes d'aquesta zona per a l'abeuratge del bestiar, foren fermes defensors, tal com marcava la llei corànica, d'allò que consideraven drets sagrats de tots els membres de la comunitat: l'aigua, de la qual, i com és ben conegut, en sabran treure un gran profit, tot impulsant també diferents sistemes de regatge, el foc i l'herba, els espais de pastura. Avui, veiem el retorn dels descendents, llunyans, molt llunyans, certament, d'aquelles antigues nissagues musulmanes.

I al llarg del temps, nova gent. A partir del segle XII i en segles posteriors, la incorporació d'aquestes terres a la nova societat feudal cristiana, de la qual en som hereus, i per això continuem celebrant una festa, la Festa Major, en honor del sant patró, sant Bartomeu, farà circular i establir-se francesos, gent de la muntanya, famílies de diferents indrets de la Catalunya Vella o de les terres veïnes de l'Aragó. Gent nova que conviurà, com avui, amb altra gent que en un moment donat, també fou nova, i que aniran perfilant i definint constantment les maneres de fer i de ser de la comunitat.

El text, però, va més enllà, ens dibuixa la relació de dependència, de domini i de conflicte amb la ciutat de Lleida. Durant segles, Alpicat visqué sota el domini i la jurisdicció de la Paeria. Era considerat com un carrer de la ciutat vinculat a la parròquia de Sant Gil, un dels ravals del nucli

urbà, la qual cosa oferia avantatges, especialment a nivell de defensa. Però també comportava que en moments de dificultats, sobretot de proveïment alimentari, els interessos dels ciutadans primessin sobre els de la resta del territori, fins al punt, com en el nostre cas, de provocar-ne la pobresa i la despoblació en tancar el terme i les herbes per afavorir els ramats de la ciutat. Una història de conflictes que acabaria quan el Decret de Nova Planta, a partir del segle XVIII, en buidar de contingut i suprimir els consells municipals medievals catalans, que eren autèntiques senyories feudals col·lectives, permetria l'inici del camí cap a la independència del futur municipi d'Alpicat.

Benvolguts veïns, benvolgut Sr. alcalde: jo vinc d'un poble del Pla de Barcelona que té una història, amb tots els matisos que s'hagin de fer, molt similar a la que ha viscut Alpicat. Era a uns sis quilòmetres de la Barcelona medieval. També tenia un rec que feia de partió entre el secà i el regadiu (com el rec Nou medieval d'Alpicat), en deien el rec Comtal, i formava part del territori d'influència i jurisdicció de la Ciutat Comtal. Així com també començà una vida municipal pròpia a partir del Decret de Nova Planta. El poble es diu Sant Andreu de Palomar, però avui, bé, des de final de 1897, forma part d'una de les barriades més populoses de Barcelona. És clar que hi ha hagut molts elements positius en formar part de la trama urbana, però el preu ha estat pràcticament la desaparició i l'oblit d'una història pròpia, bastida al llarg dels segles.

Avui, la ciutat de Lleida creix, i també creix, i molt, Alpicat (com els altres pobles de les rodalies). El futur prepara en tots els àmbits, i és lògic, necessari i ben positiu, una relació cada vegada més estreta, més pròxima. En les nostres mans està que les futures generacions, vinguin d'on vinguin i creguin en el que creguin, continuïn donant forma i estant orgullosos de formar part d'aquest poble i de la seva Festa Major

Visca Alpicat i bona Festa Major a tothom.

Joan J. Busqueta Riu

Llei de la In-Dependència

Llei de la In-Dependència: seny o demagògia

Per al col·lectiu de persones amb discapacitat, o millor dit, de persones amb diversitat funcional (que és el terme que tècnicament s'ha acceptat) són moltes les expectatives que es van crear amb la futura Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

Crec que aquesta ha de ser una llei que, després de realitzar una sèrie de profundes modificacions a l'actual avantprojecte, s'ha de convertir en el quart pilar de l'estat del benestar social, després dels altres tres que ja existeixen actualment com són l'educació, la sanitat i les pensions.

Però aquest projecte de llei ha estat concebut des d'una òptica excessivament assistencialista i geriàtrica. S'ha pensat prioritàriament en l'atenció a les persones grans i d'una forma més de reüll, en les persones amb discapacitat que necessiten ser tutelades. Per tant, el principi de vida independent, que és el que afecta al col·lectiu majoritari de persones amb discapacitat (com són les discapacitats físiques) no es contempla ni se salvaguarda en aquest projecte, amb la qual cosa es perd una oportunitat històrica per a eradicar aquesta discriminació.

És ben cert que aquest projecte de llei és dels pocs dedicats a l'atenció social que neix amb un pressupost assignat (una bona part del mateix ja són els recursos que avui estan funcionant) i amb un calendari d'aplicació. Sense l'ànim de prendre cap mèrit als seus promotors, crec que la classe política en general hauria de tenir una mica més d'humilitat a l'hora voler-ho pregonar als quatre vents. Pensem una mica que en els països europeus de la zona euro ja fa anys que aquests drets els tenen consolidats. Abans que res tinguem seny.

Si volem fer les coses d'una forma seriosa i responsable, aquesta hauria de ser una llei bàsica, amb drets exigibles i universals per a tots els ciutadans d'aquest país, amb una garantia de finançament en els pressupostos generals de l'Estat, governi qui governi.

Per tant, aquesta llei hauria de ser la base del quart pilar de l'estat del benestar i per a això, per descomptat, mancaran recursos. Cal que les obligacions de l'Administració de l'Estat quedin perfectament establertes i els drets garantits.

Hauríem de despullar a aquest procés legislatiu de tota la demagògia pròpia d'aquestes fases de preparació. El repte que

L'Estat ha d'abordar per als seus ciutadans és tan important que exigeix un consens entre totes les forces polítiques a l'hora de tirar endavant aquesta llei. Durant el seu procés parlamentari s'ha de tenir en compte que aquesta llei no ho serà, exclusivament, per a les persones grans o persones amb diversitat funcional (discapacitat). Tard o d'hora, i per un motiu o altre, a tots i a totes ens afectarà aquesta legislació.

Per tant, tal i com s'estipula en l'article 5 de la Llei d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de 2003 (LIONDAU), aquesta llei hauria de ser una mesura per a eradicar la històrica discriminació que sempre hem sofert les persones amb diversitat funcional en situació de dependència, aportant les eines (socials, econòmiques i tecnològiques) necessàries per a situar-nos en igualtat d'oportunitats pel que fa a la resta de la ciutadania.

Aquest avantprojecte, no obstant això, eludeix l'oportunitat històrica i la responsabilitat de redissenyar uns serveis socials sota nous paradigmes i conceptes ja establerts. Però, en canvi, el que fonamentalment fa és posar els recursos ja existents de sempre sota el paraigua d'un nou sistema que segueix sent discriminatori per al nostre col·lectiu i assistencialista. Així doncs, la novetat que representa el concepte d'assistència personalitzada és tímida i difusa.

La ideologia de fons que s'aprecia en aquest projecte de llei, darrere del terme "activitats bàsiques de la vida diària", és que només fa

referència a les activitats d'higiene i cura, ignorant totes les altres que avui dia són igual de fonamentals, com l'oci, les relacions personals, la sexualitat, etc. Ens col·loquen al nivell de criatures que només aspiren a la mera supervivència.

Per tant, crec que confon en el seu articulat els conceptes d'autodeterminació o autonomia moral (capacitat de prendre decisions) amb l'autonomia física, sensorial o intel·lectual (capacitat de realitzar activitats físiques, sensorials o intel·lectuals sense necessitat de suport).

No és el moment per a fer volar coloms, però tampoc podem deixar passar una oportunitat històrica com aquesta per acostar al nostre país als nivells d'atenció social europeus. A veure si d'una vegada per sempre podem aconseguir que Àfrica no comenci als Pirineus.

Josep Giralt i Lladanosa
President d'ASPID

Reprendre

*Escolto el ressò del teu somriure dins la nit alada,
com un rosa que es desclourà a la matinada,
com un pensament fugitiu i secret de desig.
T'escolto pregonament dins l'espai de la cambra.*

*Escolto com parles en somnis d'indrets salvatges,
la teva nuesa àrtica camina translúcida
pels viarans onírics que tan sols tu coneixes.
Escolto els mots estranys que et flueixen dels llavis.*

*Escolto el dringar del cristall quan mous les pestanyes,
dríade entre els esculls filats amb massa silencis,
bategues com les onades d'una mar embravida
en un estany on tan sols la calma s'hi emmirallava.*

Meritxell Sans

